

1992-06-02

Enligt sändlista

Bildande av naturreservatet Iggelbo, Tierps kommun
(4 bilagor)**UPPGIFTER OM NATURRESERVATET**

Namn	Iggelbo
Kommun	Tierp
Fastighet	Iggelbo 2:30
Läge	Området är beläget vid nordöstra stranden av sjön Tämnaren, sydväst om Iggelbo by. Läget framgår av bifogad karta, bilaga 1.
Topografisk karta	12 H Söderfors NO
Ekonomisk karta	12 H 5h Iggelbo och 12 H 4h Lockelsbo
Koordinat i rikets system	x = 66 75 50 y = 15 87 40
Koordinat enl naturvårdsregistret	12H 5H 0424
Gränser	Området omfattar det landområde, samt fyra mindre öar: Lindskär och Vantholmarna, som har markerats på bifogad karta, bilaga 2.
Area	31 ha land samt vattnet närmast fastighetens strand i enlighet med Jordabalken 1:5.
Markägare	Tierps kommun
Naturvårdsförvaltare	Tierps kommun
Upplåtelser	Lantmäteriservitutsrätt till väg, inom fastigheten Iggelbo 2:31, fram till Iggelbo vägsamfällighets väg, se karta, bilaga 2.
	Civilrättsligt avtal, angående Sjöstugan, i samband med köpet av fastigheten. (Sjöstugan ingick ej i köpet och säljarna förbehöll sig rätten att inhägn ett område kring densamma om högst 200 m ² .)
Objektnummer i naturvårdsregistret	03-02-053

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Iggelbo 2:30 består av en fastlandsdel och fyra mindre öar: Lindsjär och Vantholmarna.

Naturförhållanden

Topografi

Topografin kring Tämnaaren är i huvudsak flack men Iggelboområdets topografi är omväxlande och småkuperad med nivåskillnader uppemot fem meter.

Geologi

Vid Hällholmen, Lökhalmarna, Förnäset och den nordöstliga bergsryggen går berggrunden ställvis i dagen. Den består av en grönstensbergart som särskilt vid Lökhalmarna tycks innehålla lättvittrad kalknatronfältspat. Området ligger under högsta kustlinjen. Den dominerande jordarten är morän, som i de lägre delarna är väl utsvallad. Man kan där tydligt skönja en äldre, högre liggande blockstrandlinje. I den centrala delen finns några ganska stora flyttblock. I de lägst liggande delarna överlagras moränen av lera och torv, framförallt kärrtorv.

Vegetation

Området ligger i naturgeografisk region nr 26 - Skogslandskapet omedelbart söder om norrlandsgrensen, enligt nordiska ministerrådets regionindelning.

Området är varierat, mosaikartat och innehåller en mängd olika naturtyper såsom barrskog, blandskog, lövskog, sumpskog, strandskog, igenväxande åkrar och betesmarker, kärr, hällmarker, moränkullar, blockterräng samt skogar med naturskogs- och lundkaraktär.

Norra halvan av området är beklätt med en olikåldrig blandskog. Där finns en del mycket gamla granar liksom ett markant inslag av ädellöv som lind, alm och ask, samt rikligt med hassel. Särskilt märks den stora linden vid parkeringen. Norr om Hällholmen på ett lågt liggande område växer klipbal och björk.

I södra delen av området, ner mot bäcken, finns ett fuktigt och tidvis översvämmat område med ett hårt gallrat björkbestånd. Där håller det nu på att utvecklas ett marktäckande bestånd av älgört. Centralt i detta område finns ett öppet kärr täckt av plattstarr och grenrör. Runt detta finns spridda gråvidebuskage.

Sydost om bäcken skjuter en höjdrygg, Förnäset, ut i Tämnaaren. Förnäset är en bergrygg med tunt jordtäckte och en gles blandskog, närmast av hällmarkskaraktär. Här är floran betydligt fattigare. Ekinslaget är större och i områdets östligaste hörn finns ett par stora fina ekar.

Inne i viken öster om Hällholmen, innanför Lökhalmarna, runt bäckmynningen och i den allra östligaste delen finns öppna kärr bevuxna med bunkestarr.

Öarna är skogsbevuxna. På Lindsjär dominerar lind, men där växer även björk, rönn, klipbal, sälg, ask, tall och gran.

I områdets norra del och i de strandnära al-ask dominerade områdena finner man en rik lundflora med krävande arter såsom vårärt, underviol, trolldruva, ormbär, hässlebrodd, tibast, sårläka, storrams och tandrot. På våren blommar blå- och vitsippor rikligt. Vid Lökhalmarna växer ett bestånd av den kalkkrävande kungsmyntan. På Hällholmen kan man hitta de små ormbunkarna hällebräken, som är kalkgynnad, samt gaffelbräken.

I buskskiktet förekommer hassel, try, olvon och tibast tämligen talrikt.

Vattenväxterna i Tämnaresjön är karakteristiska för en måttligt näringsrik, uppländsk sjö. Längst in mot alsumpskogen och starrängarna kan man finna arter som vattenklöver, svärdsilja, hästskräppa, kärrsilja och sprängört. Sedan kommer ett vassbälte och där utanför flytbladsväxter som näckrosor och gäddnate.

I området finns lappvide, som är ovanlig så här långt söderut, och ormtunga, som är ovanlig i inlandet.

Svamp

Svampfloran i området är ofullständigt undersökt. På flera ställen har mycket stora bestånd av vårmusseron, *Calocybe gambosa*, upphittats.

Djurliv

Våra vanligaste större, vilda, däggdjur som älg, rådjur, räv och hare finns i området.

På grund av den mosaikartade karaktären rymmer området ett art- och individrikt fågelliv. Ett 60-tal fågelarter kan iakttas inom området, de flesta häckande. Talrikast är lövsångare och bofink med 40-50 par vardera. Vanliga karaktärsfåglar, som hörs under försommaren, är trädgårdssångare, svarthätta och grönsångare. Mindre hackspett; en skyddsvärd art, häckar med flera par. Av större fåglar ses knölsvan, trana och häger. Under vår och höst rastar stora flockar av änder och gäss på sjön.

Insektsfaunan i området är inte alls undersökt. Vid ett enstaka besök fångades tre fjärilsarter som är ovanliga för Uppland, varav mottet *Udea nebularis* är ny för landskapet. Den har en nordlig utbredning och fyndet i Iggebo kan betraktas som artens sydgräns. Den funna *Perizoma sagittata*, piltecknad fältmätare, är upptagen i listan över hotade arter.

Det gynnsamma lokalklimatet vid Tämnaresjön och den kalkhaltiga berggrunden gör att området troligen är mycket intressant ur entomologisk synpunkt.

Flera av fågel- och insektsarterna är sådana som på sikt hotas av det moderna skogsbruket.

Vatten

En bäck, vilken utgör avlopp för angränsande jordbruksmark, passerar genom området.

Tämnaresjön är en cirka 34 km² stor slättsjö som omges av låglänta jordbruksmarker och skogar. Under 1870-talet sänktes sjöns medelvattennivå en dryg meter genom att utloppet fördjupades.

Under 1950-talet sänktes vattenytan ytterligare 40 cm. Igenväxningen av sjön ökade snabbt, vilket bland annat gynnade en del fågelarter. 1977 höjdes vattennivån i samband med att Uppsala kommun började utnyttja Tämnamaren som råvattentäkt.

Tämnamaren är en måttligt näringsrik och måttligt humusrik sjö. Sjön har en mycket god buffertkapacitet mot förorening. Vattnet är måttligt syrefattigt på grund av igenväxningen.

Kulturhistorika förhållanden

Äldre bruksformer. Av en karta från 1800-talet framgår att sumpskogsområdet norr om Hällholmen använts som betesmark och området norr om bäcken som hårdvallsäng. Jätteåkrarna har brukats som åker och användes för bete ännu under 1950-talet. Ängen har använts som fotbollsplan av traktens ungdom.

Nuvarande markanvändning

Nuvarande markanvändning utgörs av naturvård och friluftsliv. Skogs- och jordbruk bedrivs ej.

Bebyggelse

En privat stuga, Sjöstugan, finns på Hällholmen.

Befintliga planer, förordnanden m m

Översiktsplan för Tierps kommun, ÖP 90, fastställd 1991.

Skogsbruksplan, fastställd 1982, reviderad 1983.

Fysisk riksplanering

Riksintresse för naturvården enligt NRL 2 kap 6 § (omfattar större delen av området).

Strandskydd 300 meter

Vattendom

Inventeringar, underlagsmaterial m m

Andersson, N. (1990): Förslag till skötselplan för Iggelboområdet.

Gotborn, L. (1985): Häckfågeltaxering i Iggelbo. Artikel i *Fåglar i Norduppland* 1985, sid 2-8.

Länsstyrelsen i Uppsala län (1986): Inventering av våtmarker i Uppsala län. Meddelande från planeringsavdelningen 1986 nr 1. Objekt 12H-4H-01.

Länsstyrelsen i Uppsala län (1987): Naturvårdsprogram för Uppsala län. Meddelanden från planeringsavdelningen 1987 nr 2. Objekt nr 60.113 - Iggelboområdet, objekt nr 60.112 - Tämnamaren med angränsande stränder.

Nordupplands ornitologiska förening (1986): Förslag till skötselplan för Iggelbo fritidsområde.

Nordiska Ministerrådet (1977): Naturgeografisk regionindelning av Norden. NU B 1977:34.

Skogsvårdsstyrelsen (1982): Skogsbruksplan.

Strokirch, S v: Botanisk inventering av Iggelboområdet.

Tierps kommun (1990): Underlagsmaterial till kommande ytvattenplan.

ÄRENDETS BEREDNING

Iggelbo inköptes av dåvarande Tierpsbygdens kommun 1969 för att trygga kommuninvånarnas behov av ett rekreationsområde och för att tillgodose skolornas behov av ett någorlunda ostört område för exkursioner i biologi- och naturkunskapsundervisning. Sedan storkommunen övertog området har mycket få åtgärder vidtagits. 1982 började dock Tierps kommun att planera för en slutavverkning av Iggelboområdet vilket möttes av protester från framförallt Nordupplands ornitologiska förening och Månkarboortens byalag. Under 1983 ändrade kommunen den ursprungliga skogsbruksplanen till en mer "naturvänlig" version i samarbete med Skogsvårdsstyrelsen.

Under hösten 1983 genomförde Nordupplands ornitologiska förening och Nordupplands naturskyddsförening samt andra föreningar och sammanslutningar en räddningsaktion för Iggelboområdet.

1984 beslutade ett enigt kommunfullmäktige att ingen slutavverkning skulle ske i området.

Nordupplands ornitologiska förening utformade en skötselplan för Iggelbo med hjälp av Nordupplands naturskyddsförening, på uppdrag av kommunens byggnadsförvaltning. Denna plan har sedan följts vid skötseln av området.

Nordupplands naturskyddsförening och Nordupplands ornitologiska förening begärde i november 1988 att Iggelboområdet skulle inrättas som kommunalt naturreservat. Kommunfullmäktige beslutade i maj 1989 att begära delegation från länsstyrelsen för att inrätta området som kommunalt naturreservat. Länsstyrelsen fattade beslut om delegation i augusti 1990.

Inventeringar har genomförts avseende vegetation och fågelliv.

Vid upprättandet av detta förslag till beslut och skötselplan har xxx xxx, Tierp, med-verkat liksom xxx xxx, Skärplinge.

Samråd har skett med angränsande markägare, xxx xxx, Persbo, samt med länsstyrelsen.

Remissvar till förslagen till beslut och skötselplan har inkommit från bland andra länsstyrelsen i Uppsala län, Naturskyddsföreningen i Tierpsbygden, Nordupplands ornitologiska förening, Skogsvårdsstyrelsen samt byggnadsnämnden, kultur- och fritids-nämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden i Tierps kommun.

GRUND FÖR BESLUTET

Området är av allmänekologisk betydelse genom sin, numera allt mer sällan förekommande, relativt orörda natur med gammal skog och ett rikt växt- och djurliv. Området har för trakten och sin storlek ovanligt många naturtyper såsom barrskog, blandskog, lövskog, sumpskog, hållmark, gamla inägor och en varierad strandskog mot Tämnaresnaren och ger besökaren utmärkta tillfällen att studera växt- och djurlivet samt vad som händer i olika naturtyper när de får utvecklas fritt.

Området är kulturhistoriskt intressant på grund av de rester av det gamla odlingslandskapet, som finns insprängda i skogen.

Området är naturskönt och av intresse för friluftslivet. Det har flera utsiktspunkter över Tämnaresnaren, strövstigar och rastplatser.

Skolorna utnyttjar området för friluftsdagar och exkursioner.

KOMMUNENS BESLUT

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822), samt av länsstyrelsen i Uppsala läns beslut om delegering till Tierps kommun att fatta beslut om inrättande av naturreservat på fastigheten Iggelbo 2:30 (länsstyrelsens dnr 231-0507-90) förklarar kommunstyrelsen i Tierps kommun (§ 172/1992) fastigheten Iggelbo 2:30, vilken markerats på bifogad karta (bilaga 2), som naturreservat.

Naturreservatets namn ska vara Iggelbo.

ÄNDAMÅLET MED RESERVATET

Ändamålet med naturreservatet ska vara

- att låta större delen av skogen utvecklas fritt, för att freda växt- och djurlivet samt för att ge allmänhet och skolor möjlighet att studera hur växt- och djurlivet utvecklas i ett från skogsavverkningar fredat område där den ekologiska successionen kan fortgå ostört,
- att bevara det gamla odlingslandskapet,
- att hålla området tillgängligt och attraktivt för undervisning och enklare former av friluftsliv som inte skadar naturvärdena. Bland annat genom enklare undervisnings- och friluftsanordningar samt information.

Ändamålet ska tryggas genom att

- inga avverkningar eller andra skogsskötselåtgärder får ske utom vid omfattande stormfällningar eller andra händelser, om risken för svåra insektsangrepp på grannfastigheternas skog är överhängande, samt siktröjningar på Hällholmen och Förnäset och brynrojningar kring Jätteåkrarna och Ängen,
- Jätteåkrarna och Ängen hävdas,
- tillgängligheten tryggas genom ett enkelt stigsystem och mindre anordningar för friluftslivet,
- information ges om områdets naturvärden.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar Tierps kommun med stöd av 8 - 10 §§ naturvårdslagen och 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter skall gälla för reservatet.

A) Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen angående inskränkningar i
markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastigheten

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att:

1. uppföra helt ny byggnad eller anläggning annat än vad som anges i skötselplanen, utföra till- eller påbyggnad av befintlig byggnad eller ändra byggnad för att tillgodose ett annat ändamål än det vartill den tidigare varit använd,
2. anlägga väg, campingplats eller uppställningsplats för husvagnar, hamn, brygga eller anordna uppläggningsplats för farkoster,
3. uppföra flaggstång, mast, antenn eller anlägga luft- eller markledning,
4. anlägga eldstad och parkeringsplats utom vad som anges i skötselplanen,
5. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning med undantag för utmärkning av reservatet, informationstavlor om reservatet samt vad som övrigt anges i skötselplanen,
6. anordna upplag annat än tillfälligt för reservatets skötsel,
7. uppföra stängsel eller annan hägnad för annat än reservatets skötsel samt enligt avtal för Sjöstugan,
8. bedriva täkt av berg, sten, grus, sand, silt, lera, matjord, torv eller av vass, lavar och mossor,
9. borra, spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla eller tippa eller på annat sätt förändra områdets topografi,
10. dika, lägga igen öppna diken, dämna, invalla eller på annat sätt förändra områdets hydrologiska förhållanden,
11. odla upp skogsmark, naturlig betesmark eller myrmark,
12. ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle med undantag för då en betydande risk för spridning av insekter till angränsande skog föreligger samt för öppethållande av stigar,

13. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk, andra mineralämnen, gödselmedel,
14. slutavverka, gallra, röja, markbereda, hyggesrensa, skogsodla eller vidta annan skogsvårdande åtgärd med undantag för siktröjningar på Hällholmen och Förnäset, röjning i brynen kring Jätteåkrarna och Ängen, röjning kring ekarna på Förnäset samt öppethållande av stigar,
15. plantera in träd, buskar, andra växter eller djur,
16. använda mark för campingplats, båthamn, båtuppläggningsplats, ridstig eller skjutbana,

Utan kommunens tillstånd är det förbjudet att:

17. dikesrensa och omdika.

Föreskrifter ovan skall inte utgöra hinder mot att utföra de åtgärder som anges i bifogad skötselplan (bilaga 4).

B) Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande åtgärder vidtas och anordningar utförs för att tillgodose ändamålet med reservatet, nämligen:

1. utmärkning av reservatets gränser, uppsättning av informationsskyltar och övriga upplysningsskyltar,
2. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens friluftsliv som stigar, rastplatser, eldstäder och parkeringsplats,
3. åtgärder för skötsel av skogen och odlingslandskapet, så som anges i bifogad skötselplan.

C) Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatsområdet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar skall förbud gälla att

1. gräva, hacka eller på annat sätt skada markytan,
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar,
3. gräva, hugga eller fläka av bark, mossor och lav eller på liknande sätt göra skada i och på träd, vedsvampar eller trädlämningar,

4. gräva upp växter eller på annat sätt bortta eller skada växter eller växtdelar av något slag med undantag för plockning av blommor, matsvamp och bär,
5. medvetet störa djurlivet (t ex genom att klättra i boträd), fånga, döda eller bortföra djur, bortföra ägg eller bo,
6. rida, cykla, tälta eller medföra hund eller annat husdjur som ej är kopplat,
7. framföra motordrivet fordon eller landa med luftfarkost,
8. på ett störande sätt använda radio, bandspelare, musikinstrument eller dylikt,
9. göra upp eld utanför därför anvisade platser

Utan tillstånd från kommunen är det förbjudet att

10. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning,
11. anordna orienteringsverksamhet eller snitsla spår.

D Bestämmelser enligt 9 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltningen

1. Naturvårdsförvaltare

Naturvårdsförvaltare ska vara Tierps kommun. Vid förvaltning bör samråd äga rum med länsstyrelsen samt med Naturskyddsföreningen i Tierpsbygden och Nordupplands ornitologiska förening.

2. Skötselplan

Kommunen meddelar föreskrifter om naturvårdsförvaltningen genom att fastställa bifogad skötselplan (bilaga 4). Fastställelsen omfattar inte den ekonomiska utredningen.

Detta beslut kan överklagas genom besvär till länsstyrelsen i Uppsala län enligt bilaga 3.

Detta beslut har fattats av kommunstyrelsen i Tierps kommun.

Bilagor

1. Orienteringskarta
2. Karta över naturreservatet Iggelbo
3. Hur man överklagar
4. Skötselplan

Iggelbo naturreservat

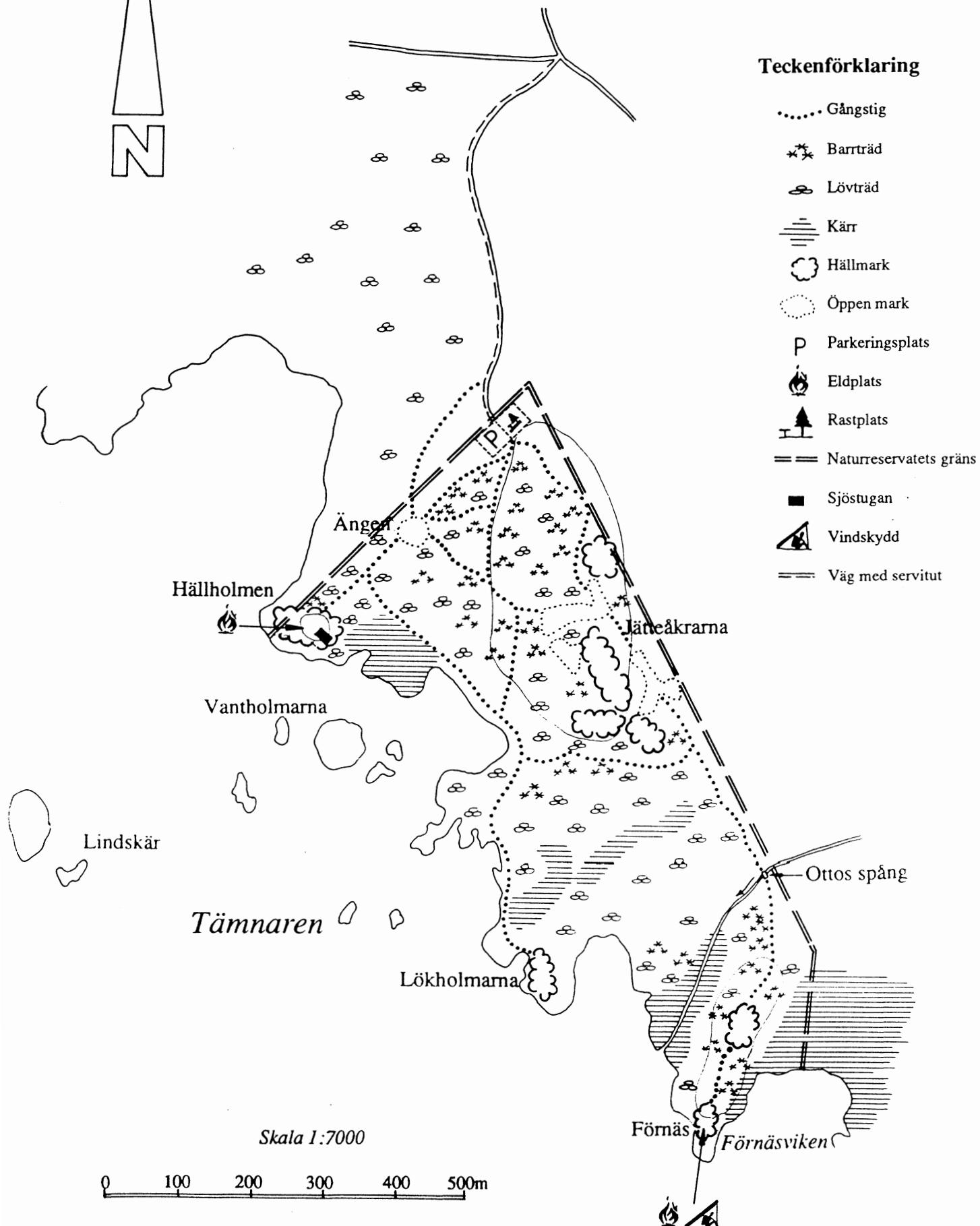

Karta över naturreservatet IGGELBO

Teckenförklaring

- Gångstig
- * * * Barrträd
- ☼ Lövträd
- ≡≡≡ Kärr
- ☼ Hällmark
- Öppen mark
- P Parkeringsplats
- 🔥 Eldplats
- 🌲 Rastplats
- == Naturreservatets gräns
- Sjöstugan
- 🏠 Vindskydd
- == Väg med servitut

Skala 1:7000

0 100 200 300 400 500m

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET IGGELBO

Tierps kommun
Uppsala län

Naturvårdsförvaltare: Tierps kommun

Fastställd den 2 juni 1992
av kommunstyrelsen i Tierps kommun

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRORD	2
I ALLMÄN BESKRIVNING	
1 ADMINISTRATIVA UPPGIFTER OM NATURRESERVATET	3
2 GRUND FÖR BESLUTET OCH FÖRESKRIFTER	4
3 ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN	
3.1 Naturförhållanden	4
3.2 Vatten	6
3.3 Kulturhistoriska förhållanden	6
3.4 Nuvarande markanvändning	6
3.5 Bebyggelse	6
3.6 Befintliga planer, förordnanden m m	6
3.7 Tillgänglighet	7
3.8 Friluftsanordningar	7
3.9 Renhållning	7
3.10 Information	7
II PLANDEL	
1 DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN	8
1.1 Mål	8
1.2 Riktlinjer och åtgärder	8
2 ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV	9
2.1 Mål	9
2.2 Riktlinjer och åtgärder	10
2.2.1 Tillgänglighet	10
2.2.2 Friluftsanordningar	10
2.2.3 Renhållning	10
2.2.4 Information	11
2.2.5 Utmärkning av reservatets gräns	11
3 NATURVÅRDSFÖRVALTNING	11
3.1 Naturvårdsförvaltare	11
3.2 Tillsyn	11
4 DOKUMENTATION	11
5 FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN	
5.1 Ekonomisk utredning	12
5.2 Finansiering av naturvårdsförvaltning	12
6 KÄLLOR	12
BILAGOR	
1. Skötselplan	
2. Dokumentationsblankett	
3. Ekonomisk utredning	

FÖRORD

Kommunen erhöill av länsstyrelsen i augusti 1990 delegation med stöd av 43 § 2 st naturvårdslagen att inrätta fastigheten Iggelbo 2:30 som naturreservat.

Planarbetet har utgått från förslag till skötselplan upprättat år 1989 av Nils G Andersson, Sandame. Vilket i sin tur bygger på tidigare naturinventeringar och sköselförslag från Nordupplands ornitologiska förening (Lars Gotborn och Ronny Fredriksson) och Nordupplands naturskyddsförening (Svante von Strokirch).

Skötselplanen är ett praktiskt handlingsprogram för dispositionen och skötseln av naturreservatet. Planen är indelad i två delar, en **Allmän del** som beskriver befintliga förhållanden och en **Plandel** som lägger fast reservatets framtida skötsel och disposition.

Skötselplanen gäller för överskådlig framtid och är i princip utan tidsbegränsning, översyn bör dock göras med cirka 10 års intervall. Skötselplanen ska kunna justeras vid behov under förutsättning att det uppsatta ändamålet fortfarande kan nås. Förslag till ändringar skall underställas kommunen för godkännande och fastställelse. Skötselplanen kan inte ändras i de delar reservatsföreskrifterna hänvisar till skötselplanen utan att en omprövning av reservatsbeslutet görs.

Skötselplanen är **fastställd** av Tierps kommun genom beslut i kommunstyrelsen den 2 juni 1992, § 172.

I ALLMÄN BESKRIVNING

1 ADMINISTRATIVA UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Namn	Iggelbo
Kommun	Tierp
Fastighet	Iggelbo 2:30
Läge	Området är beläget vid nordöstra stranden av sjön Tämnaresen, sydväst om Iggelbo by. Läget framgår av bifogad karta, bilaga 1.
Topografisk karta	12 H Söderfors NO
Ekonomisk karta	12 H 5h Iggelbo och 12 H 4h Lockelsbo
Koordinat i rikets system	x = 66 75 50 y = 15 87 40
Koordinat enl naturvårdsregistret	12H 5H 0424
Gränser	Området omfattar det landområde, samt fyra mindre öar; Lindskär och Vantholmarna, som har markerats på bifogad karta, bilaga 1.
Area	31 ha land samt vattnet närmast fastighetens strand i enlighet med Jordabalken 1:5.
Markägare	Tierps kommun
Naturvårdsförvaltare	Tierps kommun
Upplåtelser	Lantmäteriservitutsrätt till väg, inom fastigheten Iggelbo 2:31, fram till Iggelbo vägsamfällighets väg, se karta, bilaga 1. Civilrättsligt avtal, angående Sjöstugan, i samband med köpet av fastigheten. (Sjöstugan ingick ej i köpet och säljarna förbehöll sig rätten att inhägna ett område kring densamma om högst 200 m ² .)
Objektnummer i naturvårdsregistret	03-02-053

2 GRUND FÖR BESLUTET OCH FÖRESKRIFTER

Se beslutet om inrättande av naturreservatet.

3 ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN

Iggelbo 2:30 består av en fastlandsdel och fyra mindre öar; Lindskär och Vantholmarna.

3.1 Naturförhållanden

Topografi

Topografin kring Tämnaren är i huvudsak flack men Iggelboområdets topografi är omväxlande och småkuperad med nivåskillnader upp emot 5 meter.

Geologi

Vid Hällholmen, Lökholmarna, Förnäset och den nordöstliga bergsryggen går berggrunden ställvis i dagen. Den består av en grönstensbergart som särskilt vid Lökholmarna tycks innehålla lättvittrad kalknatronfältspat. Området ligger under högsta kustlinjen. Den dominerande jordarten är morän, som i de lägre delarna är väl utsvalad. Man kan där tydligt skönja en äldre, högre liggande blockstrandlinje. I den centrala delen kan man också finna några ganska stora flyttblock. I de lägst liggande delarna överlagras moränen av lera och torv, framförallt kärrtorv.

Vegetation

Området ligger i naturgeografisk region nr 26 - Skogslandskapet omedelbart söder om norrlandsgränsen, enligt nordiska ministerrådets regionindelning.

Området är varierat, mosaikartat och innehåller en mängd olika naturtyper så som barrskog, blandskog, lövskog, sumpskog, strandskog, igenväxande åkrar och betesmarker, kärr, hällmarker, moränkullar, blockterräng samt skogar med naturskogs- och lundkaraktär.

Norra halvan av området är beklätt med en olikåldrig blandskog. Där finns en del mycket gamla granar liksom ett markant inslag av ädellöv som lind, alm, ask samt rikligt med hassel. Särskilt märks den stora linden vid parkeringen. Norr om Hällholmen på ett lågt liggande område växer klibbal och björk.

I södra delen av området, ner mot bäcken, finns ett fuktigt och tidvis översvämmat område med ett hårt gallrat björkbestånd. Där håller det nu på att utvecklas ett marktäckande bestånd av älgört. Centralt i detta område finns ett öppet kärr täckt av plattstarr och grenrör. Runt detta finns spridda gråvidebuskage.

Sydost om bäcken skjuter en höjdrygg, Förnäset, ut i Tämnaaren. Förnäset är en bergrygg med tunt jordtäckte och en gles blandskog, närmast av hällmarkskaraktär. Här är floran betydligt fattigare. Ekinslaget är större och i området östligaste hörn finns ett par stora fina ekar.

Inne i viken öster om Hällholmen, innanför Lökholmarna, runt bäckmynningen och i den allra östligaste delen finns öppna kärr bevuxna med bunkestarr.

Öarna är skogsbevuxna. På Lindsjär dominerar lind, men där växer även björk, rönn, klibbal, sälj, ask, tall och gran.

I området norra del och i de strandnära al-ask dominerade områdena finner man en rik lundflora med krävande arter såsom vårärt, underviol, trolldruva, ormbär, hässlebrodd, tibast, sårläka, storrams och tandrot. På våren blommar blå- och vitsippor rikligt. Vid Lökholmarna växer ett bestånd av den kalkkrävande kungsmyntan. På Hällholmen kan man hitta de små ormbunkarna hällebräken, som är kalkgynnad, samt gaffelbräken.

I buskskiktet förekommer hassel, try, olvon och tibast tämligen talrikt.

Vattenväxterna i Tämnaaren är karakteristiska för en måttligt näringsrik, uppländsk sjö. Längst in mot alsumpskogen och starrängarna kan man finna arter som vattenklöver, svärdsilja, hästskräppa, kärrsilja och sprängört. Sedan kommer ett vassbälte och där utanför flytbladsväxter som näckrosor och gäddnate.

I området finns lappvide, som är ovanlig så här långt söderut, och ormtunga, som är ovanlig i inlandet.

Svamp

Svampfloran i området är ofullständigt undersökt. På flera ställen har mycket stora bestånd av vårmusseron, *Calocybe gambosa*, upphittats.

Djurliv

Våra vanligaste större, vilda däggdjur som älg, rådjur, räv och hare finns i området.

På grund av områdets mosaikartade karaktär rymmer området ett art- och individrikt fågelliv. Ett 60-tal fågelarter kan iaktas inom området, de flesta häckande. Talrikast är lövsångare och bofink med 40-50 par vardera. Vanliga karaktärsfåglar, som hörs under försommaren, är trädgårdssångare, svarthätta och grönsångare. Mindre hackspett, en skyddsvärd art, häckar med flera par. Av större fåglar ses knölsvan, trana och häger. Under vår och höst rastar stora flockar av änder och gäss på sjön.

Insektsfaunan i området är inte alls undersökt. Vid ett enstaka besök fångades tre fjärilsarter som är ovanliga för Uppland, varav mottet *Udea nebularis* är ny för landskapet. Den har en nordlig utbredning och fyndet i Iggelbo kan betraktas som artens sydgräns. Den funna *Perizoma sagittata*, pilteknad fältmätare, är upptagen i listan över hotade arter.

Det gynnsamma lokalklimatet vid Tämnaaren och den kalkhaltiga berggrunden gör att området troligen är mycket intressant ur entomologisk synpunkt.

Flera av fågel- och insektsarterna är sådana som på sikt hotas av det moderna skogsbruket.

3.2 Vatten

En bäck, vilken utgör avlopp för angränsande jordbruksmark, passerar genom området.

Tämnaaren är en cirka 34 km² stor slättsjö som omges av låglänta jordbruksmarker och skogar. Under 1870-talet sänktes sjöns medelvattennivå en dryg meter genom att utloppet fördjupades. Under 1950-talet sänktes vattenytan ytterligare 40 cm. Igenväxningen av sjön ökade snabbt, vilket bland annat gynnade några fågelarter. 1977 höjdes vattennivån i samband med att Uppsala kommun började utnyttja Tämnaaren som råvattentäkt.

Tämnaaren är en måttligt näringsrik och måttligt humusrik sjö. Sjön har en mycket god buffertkapacitet mot försurning. Vattnet är måttligt syrefattigt på grund av igenväxningen.

3.3 Kulturhistoriska förhållanden

Äldre brukningsformer. Av en karta från 1800-talet framgår att sumpskogsområdet norr om Hällholmen använts som betesmark och området norr om bäcken som hårdvallsäng. Jätteåkrarna har brukats som åker och användes för bete ännu under 1950-talet. Ängen har använts som fotbollsplan av traktens ungdom.

3.4 Nuvarande markanvändning

Nuvarande markanvändning utgörs av naturvård och friluftsliv. Skogs- och jordbruk bedrivs ej.

3.5 Bebyggelse

En privat stuga, Sjöstugan, finns på Hällholmen, se bilaga 1.

3.6 Befintliga planer, förordnanden m m

Översiktsplan för Tierps kommun, ÖP 90, fastställd 1991.

Skogsbruksplan, fastställd 1982

Fysisk riksplanering

Riksintresse för naturvården enligt NRL 2 kap 6 § (omfattar större delen av området)

Strandskydd 300 meter

Vattendom

3.7 Tillgänglighet

Från vägen Månkarbo - Östervåla (nr 746) går flera grusvägar ner till reservatet. En av dessa är uppskyltad i syfte att kanalisera besökare till denna väg och undvika slitage på övriga vägar. Denna väg ingår i Iggelbo vägsamfällighet. Sista vägsträckan till reservatet utgörs av en liten grusväg som är i ett relativt dåligt skick. Kommunen äger den vägen. Buss nr 833, mellan Månkarbo och Östervåla, har en hållplats på väg 746 vid infarten mot reservatet. Därifrån är det en sträcka på 1,3 km att gå.

Området är svårtillgängligt från sjösidan sommartid på grund av sankar och vegetationsrika stränder. Det är möjligt att lägga till med båt vid Hällholmen och Förnäset.

3.8 Friluftsanordningar

Tre strövstigar har markerats med målarfärg på trädstammar, se karta, bilaga 1. Spänger finns dels över bäcken på stigen mot Förnäset, dels längs med stigen genom sumpskogen före Hällholmen.

I områdets nordöstra hörn finns en parkeringsplats, som rymmer ett tiotal bilar.

Eldstäder finns på Hällholmen och vid Förnäset. Båda underhålls med ved för att förhindra skador på träd och buskar.

På Förnäset finns ett vindskydd.

Ett rastplatsbord finns vid parkeringen.

Sanitära anordningar saknas.

3.9 Renhållning

Vid parkeringsplatsen finns en soptunna vars tömning kommunen ansvarar för.

3.10 Information

Vid parkeringen finns en anslagstavla med låda för broschyrmaterial.

II PLANDEL

1 DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

1.1 Mål

Det övergripande målet med naturreservatets skötsel är att låta naturen utvecklas fritt, med de undantag som nedan anges. Så få åtgärder som möjligt ska göras i området. Detta skall ge skolor och allmänhet möjlighet att studera hur växt- och djurliv utvecklas inom ett från skogsavverkningar och annan skogsskötsel fredat område.

Jätteåkrarna och Ängen ska hävdas för att bibehållas öppna.

Ändamålet skall också vara att hålla området tillgängligt och attraktivt för friluftslivet.

1.2 Riktlinjer och åtgärder

Skogen

Inga avverkningar eller andra skogsskötselåtgärder får utföras utom vad som nedan anges och då stormfällning eller insektsangrepp, där den skadade mängden barrvirke väsentligt överstiger den enligt skogsvårdslagen angivna kvantiteten per hektar, och som innebär en överhängande risk för svåra insektsangrepp på grannfastigheternas skog. Naturvårdsförvaltaren i samråd med skogsvårdsstyrelsen avgör i frågan.

Ängen

Ängen hålles öppen genom att slåttas i månadsskiftet juli/augusti. Brynen röjs från framför allt gran och björk för att gynna hassel, olvon, try och ädla lövträd.

Jätteåkrarna

Jätteåkrarna och dess bryn röjs från framför allt gran och lövsly för att gynna hassel, olvon, try och ädla lövträd, samt för solljus så att floran gynnas. Åkrarna, i första hand den största, slåttas årligen i månadsskiftet juli/augusti.

Stigar och rågångar

Markerade stigar, och rågångar ska hållas öppna och säkra genom att buskar och eventuella nedfallna träd sågas av och lägges åt sidan.

Förnäset

Buskvegetation mellan vindskyddets framsida och stranden får röjas för att ge fri sikt. Slyuppslaget kring ekarna röjs kontinuerligt tills man får upp ekar av hagmarkskaraktär som skuggar och minskar tillväxten. Även några större träd kan behöva tas ned för detta syfte.

Hällholmen

Utsikten hålles fri från skymmande vegetation. Siktröjningar runt Hällholmens västra del får ske efter samråd med angränsande markägare.

Tämnaren

Inga åtgärder.

Faunavård

Uppsättning av holkar för fåglar, viltutfodring, samt andra åtgärder för att gynna inom området naturligt förekommande djur, får ske.

Jakt

Jakt får inte bedrivas inom reservatet, förutom eventuell eftersöksjakt av skadat djur. Området får ingå i av traktens jaktlag disponerad mark för jakt på älg.

Fiske

Fiske är tillåtet mot lösande av fiskekort.

Byggnader

Inga nya byggnader får uppföras i området.

2 ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

2.1 Mål

Ett av målen med reservatet är att hålla området tillgängligt och attraktivt för undervisning och enklare former av friluftsliv, som inte skadar naturvärdena.

Friluftsanordningar av enklare slag ska anordnas för att underlätta för friluftslivet samt för att kanalisera besökare till speciella stråk och rastplatser för att förhindra slitage och skador i känsliga områden.

Ett mål ska vara att sprida kunskap om reservatet och dess kvaliteter, speciellt om naturskogen.

2.2 Riktlinjer och åtgärder

2.2.1 Tillgänglighet

Hela reservatet skall vara tillgängligt för allmänheten.

Vägvisare

Ytterligare en skylt bör sättas upp vid sista vägkorsningen mot reservatet.

Vägs skyltarna ska bytas ut mot skyltar som används vid hänvisning till naturreservat.

Parkeringsplats

Parkeringsplatsen kan om behov uppstår utökas för att rymma ytterligare cirka 5-10 bilar.

2.2.2 Friluftsanordningar

Stigar

En självguidande natur- och kulturstig ska anordnas.

Spänger ska underhållas.

Markeringarna och skyltningarna av strövstigarna ska underhållas.

Rastplatsanordningar

Vindskyddet ska underhållas.

En enklare stockbänk ska anordnas vid Hällholmen.

En rastplats med bord ska anordnas vid Ängen.

Eldstäderna vid Hällholmen och Förnäset ska underhållas med ved. Inga ytterligare eldstäder ska anläggas.

Sanitära anordningar

Sanitära anordningar bedöms inte nödvändiga i dag. Det ska dock vara möjligt, om behovet ökar, att anordna en toalett vid parkeringen.

2.2.3 Renhållning

Vid parkeringsplatsen ska finnas en soptunna vars tömning naturvårdsförvaltaren ansvarar för.

2.2.4 Information

Information om naturreservatet ska finnas på informationsskyltar. Huvudinformationen ska placeras i anslutning till parkeringsplatsen.

En informationsbroschyr om reservatet ska framställas och tryckas.

En självguidande natur- och kulturstig ska anordnas.

2.2.5 Utmärkning av reservatets gräns

Utmärkning av naturreservatets gränser utformas enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och enligt naturvårdsverkets anvisningar. Naturvårdsförvaltaren ansvarar för detta.

3 NATURVÅRDSFÖRVALTNING

3.1 Naturvårdsförvaltare

Naturvårdsförvaltare ska vara Tierps kommun.

Samråd ska ske mellan kommunen, länsstyrelsen, Naturskyddsföreningen i Tierpsbygden och Nordupplands ornitologiska förening innan större åtgärder vidtages.

3.2 Tillsyn

Naturvårdsförvaltaren ansvarar för tillsynen. I tillsynen ska Naturskyddsföreningen i Tierpsbygden och Nordupplands ornitologiska förening beredas tillfälle att närvara, delta eller på annat sätt påverka tillsynsarbetet. Tillsyn ska ske minst två gånger om året.

4 DOKUMENTATION

Naturvårdsförvaltaren ska ansvara för att utförda åtgärder och annat som kan vara av intresse för förvaltning av naturreservatet, dokumenteras, se bilaga 2. Dokumentationen ska årligen sammanställas och delges länsstyrelsen och markägaren (Tierps kommun). Dokumentationen är viktig då den ska vara underlag vid eventuell framtida revidering av skötselplanen och vid den årliga budgeteringen.

5 FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

5.1 Ekonomisk utredning (undantas från fastställelse)

En ekonomisk utredning angående kostnaderna för naturvårdsförvaltningen under perioden 1991 - 2000 har utförts. Utredningen bilägges (bilaga 3).

5.2 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Tierps kommun ansvarar för hela kostnaden för naturvårdsförvaltningen.

Kostnaderna budgeteras på konto Naturreservatet Iggelbo.

6 KÄLLOR

Litteratur

- Andersson, Nils G (1990): Förslag till skötselplan för Iggelboområdet.
- Länsstyrelsen i Uppsala län (1986): Inventering av våtmarker i Uppsala län. Meddelanden från planeringsavdelningen 1986 nr 1.
- Länsstyrelsen i Uppsala län (1987): Naturvårdsprogram för Uppsala län. Meddelanden från planeringsavdelningen 1987 nr 2.
- Nordiska Ministerrådet (1977): Naturgeografisk regionindelning av Norden, NU B 1977:34
- Nordupplands ornitologiska förening (1986): Förslag till skötselplan för Iggelbo fritidsområde.
- Registerblad över riksintressen i Uppsala län
- Skogsvårdsstyrelsen (1982): Skogsbruksplan
- Tierps kommun (1991): Översiktsplan för Tierps kommun.

Personer

Geologi och botanik	Svante von Strokirch
Fåglar och botanik	Lars Gotborn
Svamp	Sigurd Pettersson
Insekter	Ingemar Frycklund
Skog och kulturhistoria	Nils G Andersson

Bilagor

1. Skötselplanekarta
2. Dokumentationsblankett
3. Ekonomisk utredning

Karta över naturreservatet

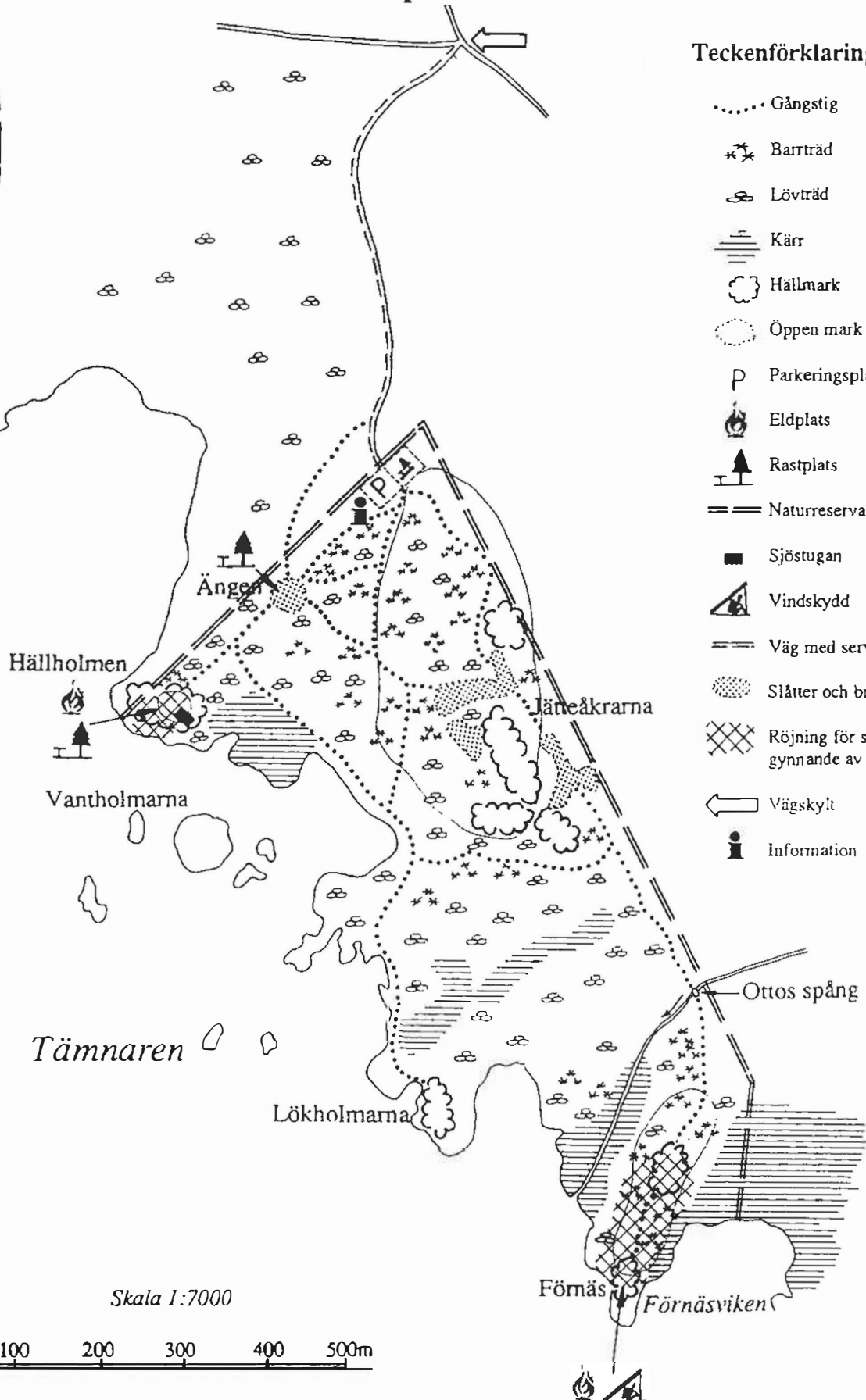
IGGELBO

Skötselplanekarta

Teckenförklaring

- Gångstig
- * * * Barrträd
- ☼ Lövtträd
- ≡ Kärr
- ☼ Hällmark
- Öppen mark
- P Parkeringsplats
- 🔥 Eldplats
- 🌲 Rastplats
- == Naturreservatets gräns
- Sjöstugan
- 🌬 Vindskydd
- == Väg med servitut
- ▨ Slätter och brynrojning
- ▤ Rojning för sikt och gynnande av löv
- ← Vägskylt
- 👤 Information

Skala 1:7000

0 100 200 300 400 500m

IGGELBO NATURRESERVAT
Tierps Kommun
Uppsala län

DOKUMENTATION AV UTFÖRDA ÅTGÄRDER

Område/objekt	Utförd åtgärd	Datum	Åtgången arbetstid (timmar alternativt normaldagsverken)	Utförare	Kostnad	Intäkter

Åtgärdens effekt, övriga anmärkningar

EKONOMISK UTREDNING

Kostnaderna anges i mycket runda tal i 1991 års penningvärde.

<u>Åtgärd</u>	<u>Kostnad år 1</u>	<u>Årlig kostnad år 2 - 10</u>
Utmärkning av reservatet, enligt Svensk Standard	2 000	-
Slåtter, ev inköp av material	1 000	1 000
Informationsskylt och upprustning av anslagstavla	7 500	-
Underhåll av reservatet, t ex underhåll och röjning av stigar. Kontroll av reservatsgränser och -markeringar	2 000	2 000
Vägförrättning, förbättring och underhåll av väg samt eventuell utökning av parkeringsplatsen	30 000	5 000
Renhållning och städning	1 000	1 000
Informationsmaterial, folder och natur- och kulturstig	6 000	1 500
Tillsyn och dokumentation	<u>500</u>	<u>500</u>
Summa	50 000	11 000

SÄNDLISTA

Till:

För kännedom

Länsstyrelsen i Uppsala län, 751 86 Uppsala

Statens Naturvårdsverk, 171 85 Solna

Boverket, Box 534, 371 23 Karlskrona

Fastighetsregistermyndigheten i Uppsala län, Hamnesplanaden 1, 753 23 Uppsala

Fastighetsbildningsmyndigheten i Östhammars distrikt, Klockstapelgatan 3, 742 000
Östhammar

Skogsvårdsstyrelsen i Uppsala län, Drottninggatan 7, 752 20 Uppsala

Skogsvårdsstyrelsen, Tierp-Älvkarleby distrikt, Box 93, 815 22 Tierp

Vägverket i Uppsala län, Box 1214, 751 42 Uppsala

Tierps polisdistrikt, Torggatan 4,

Telekontoret, Box 621, 751 26 Uppsala

Uppsala kommun, Box 216, 751 04 Uppsala

Heby kommun, 744 88 Heby

Friluftsförbundet i Uppsala län, Dag Hammarskölds väg 270, 756 52 Uppsala

Naturskyddsföreningen i Tierpsbygden, 815 92 Tierp

Naturskyddsföreningen i Uppsala län, 752 43 Uppsala

Tierps sockens hembygdsförening, 815 92

Tierp Svenska turistföreningen, nordupplandskretsen

Tierps kommun Nordupplands ornitologiska förening, 810 60 Söderfors

Upplands ornitologiska förening, 752 55 Uppsala

Upplandsstiftelsen, Box 1833, 751 48 Uppsala

Tierps kommun, Tekniska utskottet

Byggnadsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Naturvårdsrådet